Yargıtay CGK E.2023/107 K.2026/372 (10.06.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2023/107 E. , 2026/372 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 4. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Asliye Ceza

SAYISI : 434-431

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçundan sanığın 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 125/1-3a-4, 62... /2-4. maddeleri uyarınca 7.080 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve taksitlendirmeye ilişkin ... 6. Asliye Ceza Mahkemesince 02.09.2015 tarih ve 434-431 sayı ile verilen hükmün, sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 4. Ceza Dairesince 13.10.2022 tarih, 18198-19719 sayı ve oy çokluğu ile onanmasına karar verilmiştir.

Daire Üyesi ...; "...Yakınan, kamu görevlisidir. AİHM içtihatlarına göre yukarıda da belirtildiği üzere eleştiriye katlanma konusunda normal vatandaşlara göre daha hoşgörülü olmalıdır. Başvuruya konu sözlerin, kamuoyunun söz konusu memurun performansına duyduğu güveni ortadan kaldırmaya yönelik gerçek bir tehlike yaratıp yaratmadığı yakından incelendiğinde yazı içeriğinin Rektör olan katılanın ticaret odasında yaptığı konuşmaya kırıcı ve kaba bir üslupla yazılan cevap niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Yazı anlam bütünlüğünden koparılarak birkaç kelime esas alınarak değerlendirilmiştir. Bu durumda sanığı cezalandırmasını haklı kılacak toplumsal bir talepten söz etmek olanaksızdır. Yani sanığı cezalandırmayı haklı kılacak demokratik toplumdaki gereklilik koşulu gerçekleşmemiştir.

Kamu görevlisinin şöhret ve hakları ile kamu görevlisine duyulan güven ile ifade özgürlüğü arasında yapılacak değerlendirmede somut olayımızda takdir hakkının sanık lehine yani ifade özgürlüğü lehine kullanılması gerekir. Aksi yönde bir değerlendirmenin orantılı olmayacağı bu nedenle;

Sanığın beraat etmesi gerektiği " düşüncesiyle karşı oy kullanmıştır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı 02.12.2022 tarih ve 114096 sayı ile; "...Kamu görevlisinin şöhret ve hakları ile kamu görevlisine duyulan güven ile ifade özgürlüğü arasında yapılacak değerlendirmede somut olayımızda takdir hakkının sanık lehine yani ifade özgürlüğü lehine kullanılması ve sanığın beraatine karar verilmesi gerektiği..." görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 4. Ceza Dairesince 29.12.2022 tarih, 16563-26554 sayı ve oy çokluğu ile; itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU

Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanığa isnat olunan kamu görevlisine karşı

görevinden dolayı hakaret suçunun unsurları itibarıyla oluşup oluşmadığının belirlenmesine ilişkindir.

IV. OLAY VE OLGULAR

İncelenen dosya kapsamından;

"..." adlı internet sitesinde köşe yazarlığı yapan sanığın, olay tarihinde yazdığı köşe yazısı ile ... ... Üniversitesi Rektörü olarak görev yapan katılana yönelik hakaret suçunu işlediğinden bahisle katılan vekilinin sunduğu şikâyet dilekçesi doğrultusunda sanık hakkındaki soruşturmanın başladığı,

Şikâyete konu köşe yazısı başlığının "Rektör Hoca'nın Kapağı ve ...'e Köstek"; içeriğinin ise "31 Mart akşamı Ticaret ve Sanayi Odası'nın Nisan ayı meclis toplantısı vardı. Sanayiciler; her ay memleketin bir ulemasını çağırırlar, fikirlerinden istifade etme cihetine giderler. Bu kez misafir ...'ın yeni rektörü Prof. Dr. ... idi. Hoca'nın üniversitedeki icraatlarına girmeyelim. Hoca ulemalık yerine başka bir şey yaptı. Kendisine 'Hayırlı olsun'a gelen muhalefet ilçe başkanlarını, iktidarın ilçe başkanları zannederek konuşması bizi bağlamaz. Tıp Fakültesi hastanesine atadığı başhekim, bazı kurumlara yazı yazarak; 'Bundan sonra bana gelen yazılara bir günde cevap vereceksiniz ve dahi arz edeceksiniz.' der, hastanenin ismini değiştirir, dekan ile takışır, bunlar da bizi ırgalamaz. Bizi ilgilendiren tarafı; misafir olarak geldiği Ticaret ve Sanayi Odası meclisinde kalkıp da; 'Siz başka adayı desteklediydiniz amma ben kazandım.' diyerek, aklınca kapak hareketi yaparsa, ev sahipleri nezaketen bir şey demezler ama o kapağı münasip yerine biz kapatırız. Rektör hoca konuşması sırasında; 'Bilmem kaç senesinde ...'a geldiğimde, aklımda rektör olmak falan yoktu ama buradan dünyaya sesimi duyuracağım, ben buradayım diye bağıracağım dediydim.' dedi. Dünyaya hangi şekil sesini duyuracak bilemiyorum ama biz Hocanın sesini önceki akşam duyduk. Resmen zortladı..." şeklinde olduğu,

Anlaşılmaktadır.

Sanık aşamalarda; "..." isimli kamuya açık internet sitesinde köşe yazarlığı yaptığını, iddianameye konu köşe yazısını da kendisinin yazdığını, bu yazıdan birkaç gün önce ... ... Üniversitesi rektörü olan katılanın Ticaret ve Sanayi Odasının toplantısında "Siz başkasını desteklediniz ama karşınıza ben geldim." şeklinde, bulunduğu ortama ters düşen bir konuşma yaptığını, bu durumdan kendisinin rahatsız olduğunu, toplantıya katılan bazı sanayicilerin de rahatsız olduğunu öğrendiğini, bu nedenle iddianameye konu yazıyı kaleme aldığını, söz konusu yazı içeriğinde hakaret olmadığını, mecaz ve cinas bulunduğunu, suç işleme kastıyla hareket etmediğini, eleştirme amacının bulunduğunu savunmuştur.

V. GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat ve Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Açıklamalar

TCK'nın "Hakaret" başlıklı 125. maddesi şöyledir;

"(1) Bir kimseye onur, ... ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, ... ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

(2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur.

(3) Hakaret suçunun;

a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı,

b) Dini, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı,

c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle,

İşlenmesi halinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz

(4) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında artırılır.

(5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır. Ancak, bu durumda zincirleme suça ilişkin madde hükümleri uygulanır."

Norm ile 765 sayılı TCK'dan farklı olarak hakaret ve sövme ayrımı kaldırılmış, onur, ... ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat etmek veya sövmek hakaret suçunu oluşturan seçimlik hareketler olarak belirlenmiştir. Doktrin de aynı görüştedir (doktrindeki bir esere atıf).

Hakaret fiillerinin cezalandırılmasıyla korunan hukuki değer, kişilerin onur, ... ve saygınlığıdır.

Suçun faili herkes olabilir.

Suçun fiil unsuru, bir kimseye onur, ... ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat etmek veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, ... ve saygınlığına saldırmaktır. Fiilin, kişiyi küçük düşürmeye matuf olarak gerçekleşmesi gerekmektedir. Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir.

Fiil; söz, yazı, resim, işaret veya benzeri vasıtalarla icra olunabileceği gibi, icrai olmayan pasif bir hareketle de gerçekleşebilir.

Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.

Hakaret niteliği taşıyan sözlerde mağdurun isminin açıkça kullanılması şart olmayıp, hakaret teşkil eden söz veya cümle içerisinde herhangi bir mağdur ismi yer almamasına rağmen, somut olayda kullanılan ifadenin bütünlüğü değerlendirildiğinde yöneltildiği kişi ile ilgili olarak duraksamaya yer olmayacak şekilde bir kesinlik varsa mağdurun belirli olduğu sonucuna varılacaktır.

Suçun kamu görevlisine karşı işlendiğinin kabulü için bir kamu görevlisinin onur, ... ve saygınlığını rencide edecek nitelikteki fiilin, kişinin görevinden dolayı işlenmesi gerekmektedir. Fiilin, görevle illiyet bağı taşıması şarttır.

Fiille kamu görevlisinin veya toplumun sahip olduğu değer, düşünce ve duyguları sarsıcı fiil veya sıfatlar isnat veya izafe edilmelidir. Ne tür hareketlerin ... ve itibarı ihlal edici olduğu, toplumda hâkim olan ortalama düşünüş ve anlayışa göre belirlenmelidir, bunu tayinde ölçü bireyin özel duyarlılığı değildir, bu itibarla basit bir saygısızlık hakaret ve sövme olarak nitelendirilemez (doktrindeki bir esere atıf).

Manevi unsur genel kasttır. Mağdurun sıfatı bilinerek hareket edilmelidir. Saikin siyasi olması şart değildir.

Bir hukuka uygunluk sebebi varsa, tipik eylemin suç teşkil etmeyeceğinde şüphe yoktur. Hukuka uygunluk sebepleri TCK'nın 24... . maddelerinde düzenlenmiştir. Hakkın kullanılması da 26. maddede bir hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilmiş ve hakkını kullanan kimseye ceza verilemeyeceği açıkça vurgulanmıştır (TCK madde 26/1).

Düşünceyi açıklama özgürlüğü temel insan haklarından biri olarak; Anayasa'nın 26, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 19 ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 10/1. maddelerinde en üst düzeyde güvence altına alınmıştır.

Hakaret suçlarının yapısı ve niteliği itibarıyla, hukuka uygunluk sebebi olarak düşünce ve düşünceyi açıklama hakkı gündeme gelecektir. Bu bağlamda fiil tipe uysa ve kasten işlense de düşünceyi açıklama özgürlüğü kapsamında kalmakta ise hukuka uygun olması nedeniyle suç teşkil etmeyecektir.

Doğal haklardan kabul edilen ifade hürriyeti, çoğulcu demokrasilerde, vazgeçilemez ve devredilemez bir niteliğe sahiptir. Doktrinde değişik tanımlara rastlanmakla birlikte, genel bir kabulle ifade/düşünce hürriyeti, insanın özgürce fikirler edinebilme, edindiği fikir ve kanaatlerinden dolayı kınanmama, bunları meşru yöntemlerle dışa vurabilme imkân ve özgürlüğüdür. Demokrasinin olmazsa olmaz şartlarından olan ifade hürriyeti, birçok hak ve özgürlüğün temeli, kişisel ve toplumsal gelişmenin de kaynağıdır.

İşte bu özelliğinden dolayı ifade hürriyeti, temel hak ve hürriyetler kapsamında değerlendirilerek, birçok uluslararası belgeye konu olmuş, T.C. Anayasası'nda da ayrıntılı düzenlemelere tabi tutulmuştur.

Anılan düzenlemeler şöyledir:

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin;

19. maddesinde; "Herkesin görüş ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, karışmasız görüş edinme ve herhangi bir yoldan ve hangi ülkede olursa olsun bilgi ve düşünceleri arama, alma ve yayma özgürlüğünü içerir.",

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin;

10. maddesinin 1. fıkrasında; "Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir."

Hükümlerine yer verilmiş,

Anayasa'nın;

25. maddesinde "Düşünce ve kanaat hürriyeti" başlığı altında; "Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne amaçla olursa olsun kimse düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz. Düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.",

26. maddesinde ise, İHAS'ın 10. maddesinin 1. fıkrasındaki düzenlemeye benzer şekilde; "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.",

Bu hükümlerin yanı sıra mutlak haklardan olmayan ifade hürriyetinin sınırsız bir koruma sağlamadığı görülmektedir. Uluslararası ve ulusal hukukta bu hakkın sınırlandırılabilme ilkeleri de;

İHAS'ın;

10. maddesinin 2. fıkrası; "Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, gerekli tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, nizamın sağlanması ve suç işlenmesinin

önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı merasime, koşullara, sınırlamalara veya yaptırımlara bağlanabilir.",

17. maddesi; "Bu sözleşme hükümlerinden hiçbiri, bir devlete, topluluğa veya kişiye, Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlamalara uğratılmasına yönelik bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkını sağlar biçimde yorumlanamaz.",

Anayasa'nın 2. maddesi; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.",

13. maddesi; "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.",

14. maddesi;

"Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir",

26. maddesinin 2. ve devamı fıkraları ise;

"Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellememek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir."

Şeklinde belirlenmiştir:

Şu hâle göre, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, temel ve doğal insan hakları arasında yer alır. Esas itibarıyla ifade özgürlüğü, demokrasinin, çoğulculuk ve açık fikirlilik temelli demokratik toplumun mayasıdır. Bu nedenledir ki, "İfade özgürlüğü, toplumun ilerlemesi ve her insanın gelişmesi için esaslı koşullardan biri olan demokratik toplumun ana temellerinden birini oluşturur. İfade özgürlüğü, 10. maddenin sınırları içinde, sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenmeye değmez görülen 'haber' ve 'düşünceler' için değil, ama ayrıca Devletin veya nüfusun bir bölümünün aleyhinde olan, onlara çarpıcı

gelen, onları rahatsız eden haber ve düşünceler için de uygulanır. Bunlar, çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleridir; bunlar olmaksızın demokratik toplum olmaz. Bu demektir ki, başka şeyler bir yana, bu alanda getirilen her 'formalite', 'koşul', 'yasak' ve 'ceza', izlenen meşru amaçla orantılı olmalıdır." (AİHM'nin 07/12/19 76... /12 başvuru nolu ...-Birleşik Krallık kararı).

Bununla birlikte, kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, gerekli tedbirler niteliğinde olarak, hakkın özüne dokunmayan, tahdidi olarak belirlenmiş anayasal ve yasal sebeplerle sınırlanabilir. Hiç şüphesiz aslolan özgürlüktür. Sınırlama ise istisna.

Zikredilen bağlayıcı temel metinler ile AYM ve İHAM'ın istikrar kazanmış içtihadları ışığında konu değerlendirildiğinde mes'elenin özünün, birbiriyle çatışan iki hak arasında adil bir denge kurmaktan ibaret olduğunu söylemek mümkündür.

Toplumun ilerlemesi ve her insanın gelişmesinin esaslı koşullardan biri demokratik toplumun inşasıdır. Demokratik toplum, çoğulculuk ve açık fikirlilik sütunları üzerine kurulur. Bu hedefe ulaşmanın en temel unsurunun da ifade özgürlüğü olduğunda şüphe yoktur. Açıklanan düşüncenin hukuk düzeninin koruduğu bir başka değere/hakka müdahale oluşturmadığı sürece bir müdahaleyle karşılaşmayacağı bellidir. Sorun, bir başka hakla çatıştığında, kişilerin huzur ve sükunu, toplum barışı ve kamu düzeni gibi himayesi gereken umdelere bir tehdit/saldırı oluşturduğunda ortaya çıkan gerilimdedir.

Bu durumda korumaya değer ifadenin öncelikle, demokratik toplumdan beklenen hoşgörü ve toleransı hak eder bir amaca hizmet etmesi, aktüel bir toplumsal tartışmaya ya da kişinin kendisini gerçekleştirmesine katkı sunması beklenir. İşte hukukun himayesinde olan; "sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız ya da ilgilenmeye değmez görülenler için değil, ayrıca Devletin veya nüfusun bir bölümünün aleyhinde olan, onlara çarpıcı gelen, onları rahatsız eden haber ve düşüncelerin" bu nev'iden olması gerekir. Yoksa kişisel ya da sosyolojik olarak demokratik topluma hiç bir katkısı olmayan, iftira, küfür, onur, ... ve saygınlığı zedeleyici söz ve beyanlar, müstehcen içerikli söz, yazı, resim ve açıklamalar, savaş kışkırtıcılığı, hukuk düzenini cebir yoluyla değiştirmeye yönelen, nefret, ayrımcılık, düşmanlık ve şiddet oluşturmaya yönelik özellikleriyle aslında demokratik toplum için de tehdit oluşturan ifadelerin hukuki koruma göremeyeceği söylenmelidir.

Müdahalenin demokratik toplum için zorunlu bir ihtiyacı karşılayıp karşılamadığı tartışmaları bağlamında;

a. İfadeleri söyleyenin kim olduğu,

b. Kime karşı söylendiği,

c. Söylenen sözlerin değer yargısı mı yoksa olgu isnadı mı olduğu,

d. Muhatabın etkili yolla cevap verme imkanı olup olmadığı,

e. Kamuoyunu bilgilendirme değeri taşıyıp taşımadığı

f. Müdahalenin ifade özgürlüğü üzerinde caydırıcı etki oluşturup oluşturmadığı gibi kriterler yanında,

g. İfadenin, güncel bir toplumsal tartışmaya katkı sağlayıp sağlamadığı,

h. Kişinin kendini gerçekleştirmesine faydasının bulunup bulunmadığının da olaysal bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekir (AYM. ... B. (GK) 2017/29735 17.3.2021, ... B. 28.5. ... no.2023/64287).

Yüksek Ceza Genel Kurulu, failin basın mensubu veya siyasetçi olması durumunda tolerans marjının daha geniş olduğunun (İHAM .../Avusturya, 20834/92, 01/07/1997), siyasetçilerin

eleştirilere özel kişilerden daha fazla hoşgörü göstermesi gerektiğinin (İHAM .../Avusturya, 9815/82, 08/07/1986), hükümet politikaları için yapılan eleştiriler ve yorumların daha geniş bir korumayı hakettiğinin (İHAM .../İspanya), romantik ve kalıplaşmış, korunan değerler bakımından ciddi tehlike/saldırı riski taşımadığı test edilmiş sloganların (İHAM, .../Türkiye, no.23168/94, ... ve .../Türkiye no.23927/94) demokratik toplumdan beklenen hoşgörü şemsiyesi altında kalması lazım geldiğinin bilincindedir.

Kamusal yetki kullanan görevlilerin, görevlerinin tarzı icrası nedeniyle maruz kaldıkları eleştiri ve ifadeler bakımından hoşgörü marjlarının, sivillere göre daha geniş olması beklenir. Zira bu tepkisel davranışlar çoğu kez icra olunan kamu görevinin fail üzerindeki müessir tesiri nedeniyle fevren icra olunan insani zaafların eseridir ve demokratik toplumlardan beklenen hoşgörü kapsamında değerlendirilmeyi hak eder. Kaldı ki, demokratik bir hukuk devletinde, kamu görevini üstlenenleri denetlemek, faaliyetlerini değerlendirmek ve eleştirmek de Anayasal bir haktır.

Eleştiri ise herhangi bir kişiyi, eseri, olayı veya konuyu enine, boyuna, derinlemesine her yönüyle incelemek, belli kriterlere göre ölçmek, değerlendirmek, doğru ve yanlış yanlarını sergilemek amacıyla ortaya konulan görüş ve düşüncelerdir. Genelde beğenmemek, kusur bulmak olarak kabul görmekte ise de, eleştirinin bir amacının da konuyu anlaşılır kılmak, sonuç çıkarmak ve toplumu yönlendirmek olduğunda kuşku yoktur.

Her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi, sözlerin açıkça, onur, ... ve saygınlığı rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnadını veya sövme fiilini oluşturması gerekmektedir.

Fiilin, hukuka uygunluk denetimine tabi tutulması bağlamında, öncelikle ifadelerin bir olgu isnadı mı yoksa değer yargısı mı olduğu belirlenmelidir. Zira olgu isnadı kanıtlanabilir bir husus iken, bir değer yargısının kanıtlanmasının istenmesi dahi ifade özgürlüğüne müdahale sayılabilecektir. Yargılamaya konu olan ifadeler eğer bir değer yargısı içermekte ve somut bir olgu isnadından bahsedilemeyecekse, değer yargılarını destekleyecek yeterli bir altyapının mevcut olup olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Zira değer yargılarının dahi belli düzeyde olgusal temel içermesi gerekir. Öte yandan, hiçbir veriye dayanmayan ve hiçbir altyapısı bulunmayan bir değer yargısı ifade özgürlüğü sınırları dahilinde kabul edilemez (İHAM'ın 12.07.2001 tarihli ve 29032/95 başvuru sayılı .../Slovakya ve 06.10.2009 tarihli ve 27209/03 başvuru sayılı ... ve .../Polonya kararları).

Olgu isnadı içeren ifadeler konusunda ise en azından ilk bakışta güvenilir görünen delil sunulması aranmalıdır. Aksi halde iddiaların gerçekliğinin kanıtlanması zorunludur (İHAM 18.02.2014 tarihli ve 43912/10 başvuru sayılı .../Romanya kararı).

Maamafih, bu ilkeler ışığında çatışan haklar arasında adil denge kurulurken, sosyolojik gerçekleri bağlamında olgusal temellere dayalı yeterli gerekçelerle değerlendirme yapma hususunda her ülkenin geniş bir takdir hakkı bulunduğunun, AYM ve İHAM'nin yetkisinin ikincil olduğunun da farkındadır.

Kültürel ve geleneksel değerlerine bağlı kalmaya çalışan Türk toplumu açısından hakaret suçları, sosyolojik değerler hiyerarşisinin üstlerinde yer verdiği onur ve saygınlığına saldırı teşkil etmesi nedeniyle ciddi sorunlar oluşturabilmektedir. Hatta bu saldırı muhatabın sadece onurunu kırıp iç huzurunu bozmakla da kalmamakta ne yazık ki onu suç işlemeye de sevk edebilmektedir. Nitekim hakaret etmek, Türk ceza hukuku uygulamasında öldürme ve yaralama suçları başta olmak üzere kasten işlenen suçlar yönünden haksız tahrik oluşturduğu için TCK'nın 29.maddesi kapsamında cezada indirim sebebi kabul edilegelmiştir. Hakaret edenin öldürülme, yaralanma gibi suçlara maruz kalabilmesi sosyolojik bir olgudur. Böyle olduğu içindir ki kanun vazıı, TCK'nın 125. maddesinde hakareti bir suç olarak düzenleyip hürriyeti bağlayıcı ceza ile yaptırıma bağlarken, suçu

önlemek ve toplum düzenini korumayı da amaçlamaktadır.

Netice itibarıyla, tipik fiil kapsamında değerlendirilebilecek olsa da; her somut olay özelinde, mağdurun ve sanığın görev, sıfat ve konumları da nazara alınmak suretiyle TCK'nın 26/1. maddesine istinad eden, ifade özgürlüğü hakkı kapsamında bir hukuka uygunluk sebebinin bulunup bulunmadığı değerlendirmesi yapılmalı, sonucuna göre de, mağdurun ... ve saygınlığını koruma hakkı ile sanığın ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir dengenin kurulması gerektiği gözetilmelidir.

B. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

"..." adlı internet sitesinde köşe yazarlığı yapan sanığın, olay tarihinde ... ... Üniversitesi Rektörü olarak görev yapan katılana yönelik kaleme aldığı "Rektör Hoca'nın Kapağı ve ...'e Köstek" başlıklı köşe yazısında "...Aklınca kapak hareketi yaparsa, ev sahipleri nezaketen bir şey demezler ama o kapağı münasip yerine biz kapatırız. Rektör hoca konuşması sırasında; 'Bilmem kaç senesinde ...'a geldiğimde, aklımda rektör olmak falan yoktu ama buradan dünyaya sesimi duyuracağım, ben buradayım diye bağıracağım dediydim.' dedi. Dünyaya hangi şekil sesini duyuracak bilemiyorum ama biz Hocanın sesini önceki akşam duyduk. Resmen zortladı..." şeklindeki ibarelere yer vererek adı geçen site üzerinden yayımladığı olayda;

Sanığın sarf ettiği kişinin kendisini gerçekleştirmesine ya da aktüel bir toplumsal tartışmaya katkısı bulunmayan "kapak kapatma" sözlerinin sosyolojik anlamı, söylenme amacı, katılanın konumu ve görevi birlikte değerlendirildiğinde; söz konusu ifadelerin, nezaket dışı, kaba, rahatsız edici hitap tarzı ve ağır eleştiri boyutunu aşarak muhatabın onur, ... ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte olduğu anlaşıldığından kamu görevlisine karşı görevinden dolayı hakaret suçunun unsurları itibarıyla oluştuğu kabul edilmelidir.

Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan dört Ceza Genel Kurulu Üyesi; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabul edilmesi gerektiği düşüncesiyle karşı oy kullanmıştır.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 10.06.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.